

Gedenkwaardige dwalingen

.....
Patrick van IJzendoorn
.....

Moord- en doodslag is de Champions League van het strafrecht. Natuurlijk, fraude-, drugsmokkel- en bagatelzaken kunnen interessant zijn, maar uiteindelijk ontbreekt er toch een lijk. Wanneer art. 289 Sr in het spel is, gaat het er in de rechtszaal hard aan toe. In het aangezicht van lange tot levenslange celstraffen doet de verdediging er alles aan om tot vrijspraak dan wel strafvermindering te komen. Aan de overkant staat het Openbaar Ministerie onder druk van de publieke opinie en moet zij vechten voor haar prestige. Uiteindelijk is het aan de rechters om de ‘geschokte rechtsorde’ te kalmeren. Ironisch genoeg zijn het langzamerhand niet zozeer de misdaden die de rechtsorde schokken, maar justitiële en gerechtelijke dwalingen. De bekendste moordzaken passen niet bepaald in de prijzenkast van het ministerie van Justitie: de Paskamer-moord, de Puttense Moordzaak en de Schiedamse Parkmoord. In elk van de zaken was er sprake van een tunnelvisie en een gebrek aan kritisch vermogen.

Wie de pas verschenen bundel *Moord: Strafprocessen-van-de-eeuw* leest, vraagt zich af of er van de misstappen geleerd is. Aan de hand van zeventien levensdelicten schrijven achttien advocaten misdaadgeschiedenis, waarbij alle aspecten van zulke zaken worden behandeld, van tbs tot voorbedachte raad, van noodweerexces tot de rol van getuige-deskundigen. Zo bevat het een opmerkelijk relaas van Cees Korvinus over de relatief onbekende Rotterdamse Carnavalsmoord. Hierbij was de verkeerde man veroordeeld, maar zelfs toen na vijf jaar

de echte dader zich meldde, bleef justitie erbij dat de veroordeelde man op de een of andere manier schuldig moest zijn geweest. Het hof sprak hem uiteindelijk vrij. Een cliënte van zijn collega Willem-Jan Ausma had bij een moordzaak in Noord-Brabant meer geluk. Deze van medeplichtigheid bij moord beschuldigde vrouw trof een ‘magistratelijke’ officier, voor wie de waarheidsvinding belangrijker was dan scoren, al kon er geen sorry af voor de maanden die de verdachte gescheiden was van haar 6-jarige zoontje.

De meest curieuze verdediging werd gevoerd door de vindingrijke Peter Plasman, die tijdens zijn pleidooi voor het Leeuwarder hof plots wegliep, om na een paar minuten zogenaamd bellend de zaal weer in te lopen. De vraag die hij, in het kader van de ‘voorbedachte raad’, op wilde roepen was: kan een waarneming achteraf de gebeurtenis daarvoor verklaren? Zijn cliënt werd uiteindelijk veroordeeld voor doodslag in plaats van moord.

De ongelooflijkste bijdrage komt van Geert-Jan Knoops. Een cliënt van hem kreeg vier gewapende overvallers op huisbezoek. Hij wist eentje ervan te overmeesteren en deze overvaller met het buitgemaakte pistool uit zelfverdediging te doden. De zaak leek te zijn afgedaan, tot zijn aan MS lijdende vrouw opeens werd gearresteerd. Volgens de overvallers had zij geschoten. Een vuurwapenexpert toonde echter aan dat zulks onmogelijk was. Echter, zowel de officier van justitie als de rechters hechtten meer waarde aan de omstreden verklaring van de overvallers.

Zo wemelt deze bundel van gedenkwaardige zittingen en uitspraken. Voor strafpleiters is het een aanrader om te lezen, voor rechercheurs, aanklagers en rechters een must.

Moord: Strafprocessen-van-de-eeuw – Topadvocaten schrijven misdaadgeschiedenis. Vuyk & Co, 2008. 174 blz. € 12,95